

คุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
Teacher Attributes of the School Practicum Students
in the Department of Teaching English, Faculty of Education,
Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus

สัจด์ เชียนจันท์^{1*}, พูลสุข กรรณาริก², นพรัตน์ กันทะพิกุล³
Sangad Chienjuntuk^{1*}, Phunsuk Kannarik², Nopparat Kantapikul³

¹มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ 103 ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200 ประเทศไทย
¹Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus
103 Phrapokklao Road, Phrasing Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50200,
Thailand
^{2,3}สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ 103 ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200 ประเทศไทย
^{2,3}Department of Teaching English, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University,
Lanna Campus
103 Phrapokklao Road, Phrasing Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50200,
Thailand

รับบทความ: 19 มกราคม 2565 ปรับปรุงบทความ: 12 พฤษภาคม 2565 ตอรับตีพิมพ์บทความ: 30 พฤษภาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นครูตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และเพื่อนำผลการวิจัย

* ผู้เขียนหลัก (อาจารย์ ดร. ประจักษ์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา)
อีเมล: sangadchienjuntuk2519@gmail.com

ไปปรับปรุงพัฒนาคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ครูพี่เลี้ยงซึ่งทำหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามคุณลักษณะความเป็นครูตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นครูตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านประพฤติตนเหมาะสมกับความเป็นครู และด้านพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู ตามลำดับ ครูพี่เลี้ยงมีข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องได้รับการพัฒนาและฝึกฝน เพื่อให้มีคุณลักษณะความเป็นครูที่พึงประสงค์ต่อการการศึกษา

คำสำคัญ

คุณลักษณะความเป็นครู นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง

Abstract

This research article aimed to study supervising teachers' opinions on teacher attributes based on Teacher Professional Experience Standards of the school practicum students in the Department of Teaching English, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus and to use the research results to improve and develop a manual for teaching professional experience to be more efficient. The samples in this research were 41 supervising teachers who supervised the school practicum students. The research instrument was a questionnaire for teacher attributes based on Teacher Professional Experience Standards of the school practicum students. Data were analyzed using Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation. The results of the research revealed that opinions of supervising teachers towards teacher attributes based on Teacher Professional Experience Standards were rated at a high level. When considered in each aspect found that the supervising teachers had the highest level of opinions on two aspects: behavior suitable for being a teacher and the development of teacher attributes, respectively. The supervising teachers had additional suggestions and ideas that the school practicum students need to be developed and trained in order to have teacher attributes desirable to the educational community.

Keywords

Teacher Attributes, School Practicum Students, Supervising Teachers

บทนำ

สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัทยามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 1: การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, 65-75) ในการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน เน้นการสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ทั้งทักษะขั้นพื้นฐานและทักษะเฉพาะในวิชาชีพ ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ โดยหลักสูตรมุ่งเน้นพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และมีมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู โดยหลักสูตรกำหนดให้มีรายวิชามาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพหรือการฝึกสอนจำนวน 3 รายวิชา 15 หน่วยกิต ได้แก่ รายวิชา ED1012 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู ระหว่างเรียน รายวิชา ED1013 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ รายวิชา ED1014 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ที่เรียนไปฝึกปฏิบัติ ให้เกิดรู้ความเข้าใจ บทบาทความเป็นครู มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เลือกใช้วิธีสอนที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนการสอน เรียนรู้ระบบการจัดการบริหารการศึกษาในโรงเรียน ทำงานร่วมกับผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ตลอดจนเข้าใจและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ หลักสูตรกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ เพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมือง และพลโลก และมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์, 2559, 5-6)

ในปีการศึกษา 2565 เป็นต้นไป สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัทยามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จะดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมรองรับการประกาศใช้หลักสูตรปรับปรุงตามรอบระยะเวลาที่กำหนดในปีการศึกษา 2566 โดยมุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ให้สอดคล้องตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ เป็นบุคลากรทางการศึกษาด้านการสอนภาษาอังกฤษ หรือทำงานในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนหรืออาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษ หรือศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญทางด้านการศึกษาของประเทศต่อไป (สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์, 2559, 2)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสาขาวิชาการสอน

ภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จากครูพี่เลี้ยงซึ่งทำหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษาในโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือฝึกสอน เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนาครูฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

1. มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู

คณะกรรมการคุรุสภา ได้มีประกาศมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2563, 10-14) กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณสมบัติอื่นที่คุรุสภารับรอง และผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีคุณสมบัติตามมาตรฐานความรู้ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 มาตรฐานความรู้ ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษาและจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ 3) เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 4) การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน 5) การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และ 6) การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู โดยมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และผู้สร้างนวัตกรรมและพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การจัดการเรียนรู้ โดยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้สื่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม ดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน วิจัย สร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ศึกษาเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม ตลอดจนส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาข้างต้น กล่าวได้ว่ามาตรฐานวิชาชีพครู มีลักษณะเฉพาะซึ่งแตกต่างจากลักษณะของวิชาชีพอื่น ๆ กล่าวคือ ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานความรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดตลอดเวลา การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาเนื้อหาการสอนให้ทันสมัย การวัดและประเมินผลผู้เรียน และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการให้ความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และทำนุบำรุงส่งเสริมพัฒนาศิลปวัฒนธรรม

มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูทั้ง 2 มาตรฐาน มีความสำคัญซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพครูใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นำมาซึ่งการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า ดังนั้นครูที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะและคุณสมบัติที่พึงประสงค์ จึงเป็นดัชนีบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษา เพราะครูมีบทบาทและหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ

2. คุณลักษณะความเป็นครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, 3) ได้กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของประเทศ ว่า ครูเป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการ และมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะในการใช้เทคโนโลยี

สำนักงานศึกษาธิการภาค 3 (2562, 48-79) ได้ศึกษา คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 3 ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติตนและเห็นคุณค่าวิชาชีพครู ประกอบด้วย มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีจิตวิญญาณความเป็นครู อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน 2) ด้านสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย ครูเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี มีความสามารถชี้แจง อธิบายตอบข้อคำถามในการจัดการเรียนรู้ได้ถูกต้องชัดเจน มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและถ่ายทอดผ่านการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และ 3) ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา ประกอบด้วย

ครูต้องมีความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงมากกว่าการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรงเพียงอย่างเดียว ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ

จักษณา อธิรัตน์ปัญญา และคณะ (2558, 30-48) ได้ศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะครูดีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าคุณลักษณะครูดีมี 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) ความเป็นครู ได้แก่ การมีวาจาสุภาพเรียบร้อย มีความขยันหมั่นเพียรและอดทน และมีความละเอียดรอบคอบ 2) บุคลิกแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ด้วยตนเองและเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการในด้านที่ตนเองรับผิดชอบ และมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ 3) คุณธรรม ได้แก่ รัก เมตตา เห็นคุณค่าของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม 4) วิถีทางปัญญาสร้างสรรค์ความรู้ ได้แก่ มีความรู้ความสามารถทางปัญญา คือมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีความรู้ภาษาอังกฤษ และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) ความรักในวิชาชีพครู ได้แก่ มีจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น และมีความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู

สุจิตรา ปันดี และ สุเทพ อ่วมเจริญ (2559, 1393-1398) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้สร้างสรรค์ด้วยปัญญาเพื่อส่งเสริมความคิดของนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาครูมีความรู้และได้รับการฝึกปฏิบัติในการวางแผน การออกแบบ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จึงทำให้นักศึกษาครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน

ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า บุคคลที่มีคุณลักษณะความเป็นครู คือบุคคลที่มีความรักความศรัทธาและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความรู้ความสามารถและทักษะวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานครู พร้อมทั้งจะพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน มีคุณลักษณะส่วนตัวและบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีความตั้งใจพัฒนานตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีคุณภาพ มีความสามารถเหมาะสมกับเป็นครูยุคใหม่ ตลอดจนมีคุณลักษณะความเป็นครูในศตวรรษที่ 21 คือมีความรอบรู้มากขึ้น ความเป็นมืออาชีพที่มีนวัตกรรมการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลการเรียนรู้ตามที่ต้องการ **พัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แก่ผู้เรียน**

3. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) (สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์, 2559, 13) มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ 4 ประการ ประกอบด้วย 1) มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในการเป็นครูสอน

ภาษาอังกฤษ ตามทฤษฎีและหลักการสอน สามารถบูรณาการความรู้ไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น มีความรู้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา วัฒนธรรมและวรรณคดี มีความเข้าใจในโครงสร้างทางภาษา สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้ และสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) ผลิตภัณฑ์ที่มีความสามารถในการวิจัยทางด้านการศึกษา และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะความรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศทักษะด้านชีวิตและอาชีพ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในบริบทของการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ 3) ผลิตภัณฑ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษที่มีความเป็นสากล และสำนึกในความเป็นไทย ร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ตระหนักถึงคุณค่าของพระพุทธศาสนา มีจิตอาสาถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนและสังคม และ 4) ผลิตภัณฑ์จรรยาบรรณในวิชาชีพครู บนพื้นฐานของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีคุณลักษณะของความเป็นครูที่ดี พัฒนางานในวิชาชีพโดยใช้ความรู้และประสบการณ์เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานให้เจริญก้าวหน้า

สรุปได้ว่าหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถและประสบการณ์ในวิชาชีพครู มีความพร้อมสำหรับการสอน มีความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้เรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญที่สามารถชี้นำสังคม และบริการวิชาการด้วยการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้แก่ชุมชนอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นทุกระดับ

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการวิจัยได้แก่ ครูพี่เลี้ยงซึ่งทำหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษาที่นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 69 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยได้แก่ ครูพี่เลี้ยงซึ่งทำหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษาที่นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา รวม 41 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) และใช้วิธีการเลือกกลุ่มการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความสะดวก (Convenience Sampling) จากนั้น ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบสมัครใจ (Volunteer Sampling) ตามความสมัครใจในการตอบกลับแบบสอบถาม

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งจะถามเกี่ยวกับ เพศ ชื่อสถานศึกษา สังกัดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู โดยแบ่งการสอบถามความ

คิดเห็นเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 21 ข้อคำถาม ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนจำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถาม และนำมาวิเคราะห์ค่า IOC ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องด้านเนื้อหา จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) จากกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.82 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง และส่งแบบสอบถามให้ครูพี่เลี้ยงซึ่งทำหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษาในโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าความถี่ (Frequency) และสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การกำหนดค่าน้ำหนักที่ปรับมาจากการประเมินตามแนวของ Best (1981, 196) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำมาจัดลำดับ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม สามารถนำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน/คน	ร้อยละ
ชาย	10	24.39
หญิง	31	75.60
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบ เป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 24.39 และเป็นเพศหญิง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 75.60

ตารางที่ 2

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาที่สังกัด

หน่วยงานที่สถานศึกษาสังกัด	จำนวน	ร้อยละ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.)	1	2.44
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.)	36	87.80
สำนักงานพระพุทธศาสนา (โรงเรียนพระปริยัติธรรม)	3	7.32
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	1	2.44
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) คิดเป็นร้อยละ 2.44 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) คิดเป็นร้อยละ 87.80 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนา (โรงเรียนพระปริยัติธรรม) คิดเป็นร้อยละ 7.32 และสำนักบริหารงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน คิดเป็นร้อยละ 2.44

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูที่เลี้ยง ต่อคุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐาน ประสพการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา แสดงผลในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงต่อคุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐาน ประสพการณ์วิชาชีพครู

ข้อ	รายการประเมินความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1	คุณลักษณะความเป็นครู ด้านสามารถจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่ รับผิดชอบ	4.29	0.66	มาก
2	คุณลักษณะความเป็นครู ด้านสามารถประเมินปรับปรุง และพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	4.41	0.54	มาก
3	คุณลักษณะความเป็นครู ด้านสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา ผู้เรียน	4.13	0.69	มาก
4	คุณลักษณะความเป็นครู ด้านสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการ เรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน	4.46	0.64	มาก
5	คุณลักษณะความเป็นครู ด้านประพฤติตนเหมาะสมกับความเป็นครู	4.81	0.58	มากที่สุด

ตารางที่ 3

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงต่อคุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐาน
 ประสพการณ์วิชาชีพครู (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมินความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
6	คุณลักษณะความเป็นครู ด้านพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู	4.77	0.55	มากที่สุด
	รวมค่าเฉลี่ย	4.48	0.61	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐาน
 ประสพการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะ
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$,
 S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะความเป็นครู เรียง
 ตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ 1) ด้านประพฤติตนเหมาะสมกับความเป็นครู ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$,
 S.D. = 0.58) ประกอบด้วย การปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา ความรักเมตตาและปรารถนาดีต่อผู้เรียน
 การมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพ ความอดทนและรับผิดชอบ และการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง
 สม่ำเสมอ ตามลำดับ 2) ด้านพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = 0.55)
 ประกอบด้วย การร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา และการจัดทำและรับผิดชอบโครงการทางวิชาการและ
 กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ 3) ด้านสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน ใน
 ระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.64) ประกอบด้วย การบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาใช้เป็น
 แนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และ การแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 4) ด้าน
 สามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ในระดับมาก
 ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.54) ประกอบด้วย การประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง
 และ การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านสามารถจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาที่
 รับผิดชอบ ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.66) ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของ
 ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ได้ตามแผนการสอน การจัดทำผลการเรียนรู้รายภาคเรียนและตลอดปีการศึกษา
 การสร้างสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสม การออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการเลือกใช้พัฒนาจัดใช้เทคนิคและ
 วิธีการจัดการเรียนรู้และ 6) ด้านสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$,
 S.D. = 0.69) ประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าผลการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ การทำวิจัยเพื่อ
 พัฒนาการจัดการเรียนรู้ การใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ไขปัญหา และการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงต่อคุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและนำข้อเสนอแนะของครูที่เลี้ยงมาพิจารณา สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงต่อคุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในระดับมากที่สุดได้แก่ คุณลักษณะความเป็นครูด้านประพฤติตนเหมาะสมกับความเป็นครู และครูที่เลี้ยงได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านประพฤติตนเหมาะสมกับความเป็นครูว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพฯ ทุ่มเทในการสอน เอาใจใส่นักเรียนดีเยี่ยม มีความอดทน มีจิตใจรักและเมตตานักเรียน และปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา ผลการวิจัยประเด็นนี้สนับสนุนวัตถุประสงค์ประการหนึ่งของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย (สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์, 2559, 4) ที่มุ่งผลิตบัณฑิตด้านการสอนภาษาอังกฤษที่มีคุณลักษณะของความเป็นครูที่ดี มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู พัฒนางานในวิชาชีพโดยใช้ความรู้และประสบการณ์เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานให้เจริญก้าวหน้า บนพื้นฐานของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และสนับสนุนมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ตามประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2563) ที่กำหนดว่า ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน คือการปฏิบัติหน้าที่ครู โดยมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และผู้สร้างนวัตกรรมและพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาครูแกนนำเพื่อเป็นครูต้นแบบปฎิรูปการเรียนรู้ และเกณฑ์คุณลักษณะของครูแกนนำเพื่อพัฒนาเป็นครูต้นแบบ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, 3) ว่าครูเป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการ และมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะในการใช้เทคโนโลยี รวมถึงสอดคล้องกับผลการศึกษาคคุณลักษณะครูดีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ จักษณา อธิรัตน์ปัญญา และคณะ (2558, 30-48) ที่พบว่า คุณลักษณะครูดี มีระเบียบวินัย มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม ได้แก่ รัก เมตตา เห็นคุณค่าของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น และมีความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู

2. ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงต่อคุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในระดับมากที่สุด อีกด้านหนึ่งได้แก่ ด้านพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู และครูที่เลี้ยงได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพฯ มีความ

เสียสละ ช่วยเหลือ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ดีมาก รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการช่วยงานของสถานศึกษา ผลการวิจัยประเด็นนี้สนับสนุนมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูตาม ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2563) ที่กล่าวว่า ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม และสนับสนุนการศึกษาของ สำนักงานศึกษาธิการภาค 3 (2562, 48-79) ที่พบว่าคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีประการหนึ่งคือ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี มีความสามารถชี้แจง อธิบาย ตอบข้อคำถามในการจัดการเรียนรู้ได้ถูกต้องชัดเจน มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และถ่ายทอดผ่านการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม ครูพี่เลี้ยงมีข้อเสนอแนะที่ควรพัฒนาด้านพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูในประเด็น การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียน ว่าควรทำให้เป็นรูปธรรมมากกว่าการเขียนเป็นรูปเล่มรายงานโครงการ และนักศึกษาควรเสนอขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำโครงการหรือกิจกรรมทางวิชาการให้ชัดเจน สาเหตุดังกล่าวนี้ อาจเกิดจากการที่นักศึกษาไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรมทางวิชาการอย่างถ่องแท้ จึงทำให้มีผลต่อการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

3. ครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะความเป็นครูตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ในระดับมาก 3 ด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ด้านสามารถประเมินปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน และ ด้านสามารถจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ ผลการวิจัยประเด็นทั้ง 3 ด้านเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นครูด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสนับสนุนมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูตาม ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2563) ที่กำหนดว่าผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีทั้งมาตรฐานความรู้ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน กล่าวคือมาตรฐานความรู้ ประกอบด้วยความรู้และเข้าใจในเรื่อง เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครูโดยมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนรู้ โดยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้สื่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจิตรา ปันดี และ สุเทพ อ่วมเจริญ (2559, 1393-1398) เรื่องการพัฒนา

รูปแบบการเรียนรู้สร้างสรรค์ด้วยปัญญาเพื่อส่งเสริมความคิดของนักศึกษาครู โดยพบว่า เนื่องจากนักศึกษาครูมีความรู้และได้รับการฝึกฝนในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ได้แก่ การวางแผน การออกแบบ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล จึงทำให้นักศึกษาครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน

แม้ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงต่อคุณลักษณะความเป็นครู ทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาด้านสามารถจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ พบว่ามี 3 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างน้อย คือ รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม เลือกใช้ พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสม และใช้เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า แม้ว่าตามหลักสูตรนักศึกษาได้ผ่านการเรียนรายวิชา ED 1008 นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และรายวิชา ED 1059 เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการสอนภาษาอังกฤษ แต่อาจจะเป็นไปได้ว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูยังขาดทักษะในการนำความรู้ทางทฤษฎีไปปฏิบัติการเรียนการสอนจริง ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงต่อคุณลักษณะความเป็นครู ในระดับมากอีกด้านหนึ่ง คือด้านสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน แต่เป็นค่าเฉลี่ยที่มีคะแนนน้อยที่สุด ผลการวิจัยประเด็นนี้ อาจกล่าวได้ว่า แม้ นักศึกษามีความรู้ในหลักการวิจัย และฝึกการทำรายงานวิจัยในชั้นเรียนจากการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยตามที่หลักสูตรกำหนด จำนวน 2 วิชา คือรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Research for Development of Learning) และรายวิชาวิจัยทางการเรียนและการสอนภาษาอังกฤษ (Research for English Learning and Teaching) แต่เนื่องจากระยะเวลาและประสบการณ์ในการทำวิจัย เป็นปัจจัยที่สำคัญ รวมทั้งนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องปฏิบัติงานสอนและภาระงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย จึงอาจทำให้เป็นข้อจำกัดในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุป

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นครู ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่าครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะความเป็นครูตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู ในระดับมากที่สุด ในด้านประพฤตินเหมาะสมกับความเป็นครู และด้านพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะความเป็นครูตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู และความคิดเห็นระดับมาก ในด้านสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ด้านสามารถจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ ด้านสามารถประเมินปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และด้านสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ รวมถึงผลการศึกษาประเด็นการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ได้คะแนนน้อยที่สุด และขอเสนอแนะเพื่อการพัฒนาประเด็นการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียน จากผลการศึกษาเป็นประโยชน์สำหรับสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

นำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงาน ในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จักษณา อธิรัตน์ปัญญา, วีรฉัตร สุปัญญา, และ สันติ ศรีสวนแดง. (2558). การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะครูดีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 5(2), 30-46.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jrcd/article/view/93184>
- ประกาศคณะกรรมการการคุรุสภาเรื่องรายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2563, 7 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 109 ง. หน้า 10-14.
- สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์. (2559). *หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (5 ปี)*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 3. (2562). *คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 3*. สำนักงานศึกษาธิการภาค 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)*. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุจิตรา ปันดี และ สุเทพ อ่วมเจริญ. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้สร้างสรรค์ด้วยปัญญาเพื่อส่งเสริมความสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาครู. *Veridian E-Journal*, 9(3), 1382-1398. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/75687>
- Best, J. W. (1981). *Research in Education* (4th ed.). Prentice – Hall Inc.